

Belle toujours

2006, de Manoel de Oliveira

Sinopsi

38 anys després de la seva darrera trobada, a Henri Husson veu Séverine una nit en un concert. La segueix i, amb l'excusa d'explicar-li un secret, queden per sopar. Al llarg de la vetllada, Henri l'obliga a enfrontar-se al seu passat, per revenjar-se'n.

Fitxa tècnica

Director ······ Manoel de Oliveira
 Guionista ······ Manoel de Oliveira
 Productor ······ Jacques Arhex
 Fotografia ······ Sabine Lancelin
 Muntatge ······ Valérie Loiseleux
 So ·········· Mikaël Barre
 Decorats ······ Christian Marti
 Vestuari ······ Milena Canonero
 Nacionalitat ······ França/Portugal
 Durada ·········· 68 minuts

Fitxa artística

Michel Piccoli ······ Henri Husson
 Bulle Ogier ······ Séverine Serizy
 Ricardo Trêpa ······ Barman
 Leonor Baldaque ······ Jove prostituta
 Júlia Buisel ······ Vella prostituta
 Lawrence Forster ······ Ell mateix

Biografia

Fill de la burgesia industrial d'Oporto, Manoel de Oliveira es va deixar emportar per la passió del setè art als 18 anys. Gràcies al seu físic de jove, aquest gran deportista -aficionat al salt de pèrtiga i les curses automobilístiques- va debutar primer com a actor. Va participar, entre d'altres, a *A Canção de Liboa* (1932), el primer film parlat portuguès. No obstant, el que més l'interessava era la realització, des que son pare li va regalar una càmera de 8 mm. El 1931 roda el seu primer curtmetratge, *Douro Faina Fluvial*, documental mut sobre l'activitat dels obrers a la ribera del Duero, molt ben acollit per la crítica internacional. La vida a les ribes d'Oporto és també el tema del primer llargmetratge d'Oliveira, *Aniki bobó*, una pel·lícula infantil estrenada el 1942. Però el clima polític portuguès, sumat a la manca d'infraestructures cinematogràfiques sota la dictadura de Salazar, el van obligar a posar la seva carrera entre parèntesis. Es va fer càrrec de l'empresa familiar de puntes de coixí. Després de nombrosos projectes avortats,

el 1963 va poder finalment realitzar el seu segon llarg, *Acto de primavera*. Aquesta evocació de la passió de Crist l'allunya del realisme dels seus inicis.

Amb la caiguda de Salazar, els anys 70 marquen el gran retorn de Manoel de Oliveira, autor d'una *Tetralogia dels amors frustrats*, que inclou *Amor de perdição* (1979) i *Francisca* (seleccionat a Cannes el 1981), films basats en la literatura i el teatre portuguès, fonts d'inspiració essencials a partir d'aquest moment per al cineasta. Malgrat no ser profeta a la seva terra, Oliveira atreu poc a poc el favor dels cinèfils de tot el món, mercès a algunes obres tan exigents com *Le Soulier de satin* (1985), adaptació-riu de l'obra de Paul , *Os Canibais*, fàbula irònica presentada a Cannes el 1988, o també *A Divina comédia* (1991), que escenifica les preguntes metafísiques d'un grup de malalts mentals. La consagració li arriba el 1993 amb *El valle de Abraham*, una clara variació sobre *Madame Bovary* que provoca sensació a la *Croisette*. Al temps que es rodejava de col·laboradors fidels (des del productor Paulo Franco a l'actor Luis Miguel

Cintra), va poder a partir d'aleshores atreure estrelles com John Malkovich i Catherine Deneuve (El convento), Marcello Mastroianni (Viaje al principio del mundo) o Michel Piccoli (Vuelvo a casa). Tot rodant amb regularitat a França, signa el 1999 una agosarada relectura de La princesa de Clèves, de Madame de La Fayette, ambientada al París d'avui. Com si volgués recuperar el temps perdut, roda des d'aleshores una pel·lícula l'any: furgant en els vicis dels seus contemporanis amb agudesa (El principio de la incertidumbre, 2002) o amargor (Um filme falado, 2003), es recolza en el seu passat (Porto da minha infância, 2001) i el del seu país (Palabra y utopía, 2000). Havent esdevingut el més vell dels cineastes en actiu, és qui emprèn els projectes més originals: el 2007, alhora que estrena Belle toujours, variació sobre Belle de jour, roda un film sobre Cristòfor Colom i un curtmetratge d'encàrrec per als 60 anys del Festival de Cannes, ell que en té 38 més...

AlloCiné

Crítica

Una cena sin Deneuve pateando el arco iris

El cine que hace el portugués Manoel de Oliveira no pertenece a un género ni tiene clasificación. Y esta película es, esencialmente, del género inclasificable. Digamos que es un divertimento, un pequeño juego filosófico y cinéfilo alrededor de Buñuel y Belle de jour. La obra afinada busca con el tiempo un segundo aire, otra postura, una reinención o hasta un nuevo «acabado». Y el surrealista Oliveira (casi

cien años, ¿acaso no es un sueño digno de cualquier artista obrar hasta esas edades?) propone el aire, la postura y el «acabado» a aquella historia cristalinamente incomprensible de Sevigny, quien, con el tiempo, se ha transformado de Catherine Deneuve en Bulle Ogier (dos actrices para un personaje, como Ángela Molina y Carole Bouquet).

Con la sencillez del aguien bien cultivado y leído, Oliveira propone una puesta en escena perfecta en elegancia e intención: un encuentro, una cena, entre aquella remota Sevigny y el sibilino personaje de Michel Piccoli, la promesa de una revelación, el ajuste de cuentas pendiente con la mirada fija no en la nostalgia sino en la decadencia, el cinismo, el impudor y el rijo de una propuesta de amor incumplido, varias bromas buñuelianas (el cocoricó marca de la casa para mantener entretenida a la crítica rumiante), el inmortal asunto de la caja (¿qué podría haber en aquella dichosa caja?)..., en fin, todo es una magnífica excusa para que se solape Oliveira a la imagen de Buñuel con un resultado asombroso.

La pretensión de Oliveira sólo se ha conseguido en parte: ni tiene a Catherine Deneuve cuatro décadas después (es obvio que la estirada actriz rechazó el papel) ni se ha fundido su cine con el de Buñuel: Belle toujours conserva el plano y la «teatralidad» habituales de Oliveira, pero también conserva el aroma de su texto, siempre único, y referido aquí a asuntos trascendentales, como el absurdo consuelo del nunca es tarde, cuando es evidente que casi siempre lo es.

E.R. Marchante,
ABC 08-06-2007

El plato de la venganza

Manoel de Oliveira es ese director casi centenario al que un insistente tópico manejado por la crítica atribuye una eterna juventud. También es, y eso suele decirse menos a menudo, un orfebre del tedio capaz de convertir concisos metrajes en toda una ilustración de la teoría de la relatividad. Pero hay muchos oliveiras y aquí se muestra una de las caras más gratificantes del poliedro: el Oliveira buñueliano -que tuvo su opus magna en Os canibais (1988)-, pero también el viejo diablo que lo sabe todo por viejo, pero sigue jugando como un diablo.

Belle toujours no es tanto una secuela de Belle de jour (1967) como la exploración lúdica y crepuscular de lo que pudo suceder (o no) en una elipsis del clásico. Una elipsis que, por cierto, precedía a uno de los desenlaces más hermosos, complejos y adultos de la historia del cine. Si Buñuel igualaba fantasía y realidad con una misma mirada cartesiana, Oliveira sabe que, 38 años después, las corrientes subterráneas del deseo se han secado y no hay otro ritual posible que el de una cena -obsesivamente coreografiada-, donde un gigantesco Piccoli sirve frío el plato de la venganza contra ese eterno femenino encarnado en una Bulle Ogier que suma a la Séverine original los ecos de su Maitresse (1976).

J. COSTA,
El País 08-06-2007

Es demana puntualitat. Es demana als espectadors que desconnectin els telèfons mòbils i qualsevol altre aparell acústic abans de començar la projecció. Gràcies.

Organitza

Cineclub Sabadell

C/ d'en Font, 1, 08201 Sabadell,
www.cineclubsabadell.org

Amb el suport de

Ajuntament de Sabadell

Hi col·labora

Alliance Française